

Okupace 1968 a uvažování o emigraci

Šel jsem od počítače Minsk 22 pozdě večer z Lesné domů s kolegou Kremličkou na tramvaj do Merhautovy ulice. Slyšeli jsme hukot přistávajících letadel, ale nic neobvyklého mě nenapadlo. Ráno jsem spal déle a najednou jsem slyšel z radia, které bylo v kuchyni, jakési varování obyvatelstvu, ať nekladou odpor. Vypadalo to jako rozhlasová hra H.G. Wellse Válka světů, která kdysi v Anglii vyvolala paniku z invaze mimozemšťanů. Vstal jsem a najednou mi to došlo: jsou tady Rusové. Když jsem vyhlédl oknem od kuchyně k bystrckému mostu, viděl jsem 4 ruské vojáky jak most hlídají. Zatím co sousedky šly rychle nakupovat do samoobsluhy potravin, já jsem se rychle oblékl a šel jsem do práce.

V práci již byli téměř všichni zaměstnanci a vzrušeně diskutovali co budeme dělat. Dohodli jsme se, že na ruském počítači vytiskneme letáky v ruštině, protože tiskárna umí tisknout v azbuce. Já jsem poprvé na ruském počítači a ruské tiskárně naprogramoval leták v azbuce. Myslel jsem si: „Aspoň ten křáp bude k něčemu dobrý“. V letáku jsme psali, že sovětské vedení je oklamalo, protože naši lidé pouze chtějí socialismus zlepšit a žít s nimi v přátelství. Jeli jsme k nádraží a rozdávali letáky ruským vojákům. Někteří vojáci to vzali a četli, důstojníci většinou to odmítli vůbec vzít do rukou. Když jsme všechny letáky rozdali, přidali jsme se k velkému shromáždění převážně mladých lidí před nádražím, kde všichni seděli na zemi, aby bránili ruským tankům v průjezdu. Byl to zvláštní pocit, když jsme seděli na zemi a 10 metrů od nás ruský tank zkoušel projet a otáčel věží s kulometem naměřeným na nás. Kdyby těm vojákům povolily nervy, tak by to byl masakr.

První co mě napadlo, že budu s celou rodinou emigrovat. Moje rozhodnutí o emigraci jsem stále odkládal, protože to nebylo jednoduché. Moje maminka by to nesla statečně, ale měl jsem strach o manželku Evu, která má potíže s průduškami a malého Pavla, který měl asi 3 roky. Přesto jsem zavolal Kristýně Kroll (se kterou jsme nedávno spolupracovali na projektu SEA-3900) do Mnichova, kam se přemístila z Paříže a vstoupila do služeb německé firmy Siemens. Řekl jsem jí, že vážně uvažuji o emigraci. Poprosil jsem ji, zda může zjistit u firmy Siemens nebo jinde, zda by přijali programátora jako jsem já. Kristýna řekla, že přijede začátkem září do Brna na veletrh a všechno tam probereme.

To se také stalo. Pro mne bylo důležité, že Kristýna projednala můj případný nástup u firmy Siemens. Na základě jejího doporučení by mě přijali jako programátora s platem 4 500 DM (německých marek) což bylo mnohem víc než jsem očekával. Pak jsme s Kristýnou probírali světovou a naši situaci po okupaci. Ona mně říkala: „Když budete všichni emigrovat, to tady zůstanou jen komunisti a pár hloupých lidí, kteří si netroufají odejít? To by Němci ve své vlasti nikdy neudělali, ale snažili se okupantům situaci co nejvíce ztížit“. Snažil jsem se jí vysvětlit, že Češi jsou povahově úplně jiní. Ti se za chvíli přizpůsobí okupantům a někteří budou dokonce úzce spolupracovat. Rozloučili jsme se s tím, že si všechno rozmyslím a když přijedeme do Mnichova, místo programátora bude.

Přesto mi její slova moje rozhodování o emigraci nijak neusnadnila. Pak nastalo období, kdy jsem se často loučil s přáteli, kteří opouštěli republiku. Nakonec jsem se rozhodl zůstat, ale dosud si nejsem jist, jestli jsem se rozhodl dobře. Když jsem pak viděl všechno to, co Češi v době normalizace „dokázali“, je mi z toho ještě nyní úzko. Ze skupiny programátorů PVT emigrovalo 7 osob, mimo jiné Eva Wogrnarová z manželem na Nový Zéland, Jaroslav Jurečka do Austrálie a Jiří Kremlička do New Yorku. V září 1969 emigrovala i moje sestra do Curychu ve Švýcarsku, kde žije dosud